

Het terugkerende Israël

Zodra het graan rijp is... komt de oogst.

De vernieuwde Gemeente is de rijpe vrucht, die uit liefde Torah volgt en met de Aliyah ingezameld wordt!

Markus 4:29, Opb. 14:14-16

וַיֵּלֶךְ

Vayélech

דברים - Dt. 31:1 – 30

Vayélech – וילך

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל:

stam: **הלך** – gaan, lopen. (1549x in Tenach)

Vinden we terug in **halachah** – הלכה : 'de wandel' = het uitwandelen van ons geloof door de Torah te “**volgen**”.

vertelvorm: **וַיֵּלֶךְ** – en hij ging.

De wav bij de vertelvorm wordt ook wel ‘**omkeer wav**’ genoemd, omdat tegenwoordige tijd dan ineens verleden tijd wordt.

Denk aan: En toen... en toen... en toen...

Vayélech – וילך

Dvarim 31 Moshe neemt afscheid. Nadat Moshe het nieuwe verbond met alle leden van de natie had verzegeld (29:9-11), verlieten de mensen hem en keerden terug naar hun huizen in het Israëlitenkamp. Toen ging Moshe vanuit zijn eigen woning in de buurt van de Ohel Mo'ed en liep door de kampen van alle twaalf stammen om afscheid te nemen van zijn geliefde volk (*Ramban*),

en om hen te troosten over zijn naderende dood, zodat hun verdriet over zijn vertrek hun vreugde over het sluiten van het verbond niet zou vertroebelen (*Sforno*).

Hij bemoedigt Am-Yisra'el in zijn afscheid, zie vers 2-6.

Vayélech – וילך

3. Moshe maakt duidelijk dat God zelf voor hen zou gaan en hun vijanden zou vernietigen. Zeker, Yoshua zou hun leider zijn, maar de ware macht zou van God zijn; Yoshua's aanwezigheid zou bij hen zijn om Gods gebod te vervullen, niet omdat hij zelf enige onafhankelijke macht had (*Sforno*).

Voor onze vaders was er **een nieuwe weg** om te gaan met een nieuwe leider, maar wel onder supervisie van dezelfde Elohim!

Voor ons vandaag ook, deze Rosh haShanah is het markeringspunt van een nieuw begin. Een afscheid van het oude vertrouwde 'christelijke' - en een veel Joodsere vorm van ons leven... / invoegstrook...

Delen in de Erfenis

Ef. 1:11 In Hem, in Welken wij ook **een erfdeel geworden zijn**, wij, die tevoren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil; 12 opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, wij die eerst in Christus gehoopt hebben.

Is dit een goede vertaling?

Zou de 'mindset' van de vertalers een rol hebben in deze vertaling?

"...in Wie wij ook **de Erfenis hebben gekregen...**" [Meyer's commentary]

"In Christus hebben we inderdaad **ons aandeel gekregen in de erfenis...**" [Nestlé – Aland]

Ef. 1:1-14 Nestlé – Aland

7 In Christus is onze vrijlating verzekerd en zijn onze zonden vergeven door het vergieten van zijn bloed.

8 In de rijkdom van zijn genade heeft God ons alle wijsheid en inzicht gegeven.

9 Hij heeft ons zijn geheime doel kenbaar gemaakt, in overeenstemming met het plan dat hij vooraf in Christus heeft vastgesteld, **dat in werking moet worden gesteld wanneer de tijd rijp was:**

10 namelijk dat het universum, alles in de hemel en op aarde, in een eenheid in Christus zou kunnen worden gebracht.

Is dit al vervuld? Dit wordt zichtbaar met de opstanding der doden!

Ef. 1:1-14 Nestlé – Aland

11 In Christus hebben we inderdaad **ons aandeel gekregen in de Erfenis**, zoals in zijn ontwerp werd bepaald, waarvan het doel overall aan het werk is;

12 want het was zijn wil dat wij, die als eersten onze hoop op Christus vestigden, zouden zorgen dat zijn glorie wordt geprezen.

13 En in Christus ook- toen u eenmaal de boodschap van de waarheid had gehoord, het goede nieuws van uw redding, en het geloofde, werd u in hem **gestempeld met het zegel van de beloofde Heilige Geest**; en die Geest is **een onderpand van de Erfenis** die van ons zal zijn wanneer God had (**heeft? Rm 11:26**) verlost wat van hem is, tot zijn glorie en lof.

Jer. 31:10-12

Het woord der verlossing wordt vandaag gerealiseerd in ons!

"Hoort het woord van Adonai, o volken, verkondigt het in verre kustlanden en zegt: Hij, die Israel verstrooide, zal het verzamelen en het behoeden als een herder zijn kudde.

Want YHWH maakt Jakob (12 stammen) vrij en verlost hem uit de macht van wie sterker is dan hij.

Zo komen zij jubelend op de hoogte van Tsiyon en stromen toe naar het goede van YHWH, naar koren, most en olie, naar schapen en runderen; Zij zullen gedijen als een waterrijke hof, nooit meer zal het hun aan iets ontbreken." (De laatste regel is uit de NBV)

Alle begin is moeilijk

Hoe moet je dit combineren met Jer. 50:4-5?

“In die dagen en in die tijd, spreekt de HEERE, zullen de Israëlieten komen, zij en de Judeeërs tezamen – **al wenend zullen zij hun weg gaan** – en zij zullen de HEERE, hun God, zoeken. Zij zullen vragen naar Tsiyon, hun gezicht gericht op de weg daarheen. Zij zullen komen en bij de HEERE gevoegd worden met een eeuwig verbond, het zal niet vergeten worden.”

Het **begin van het samen-optrekken** van de gelovigen in Yeshua met het Joodse volk zal niet gemakkelijk zijn, maar het slot is een jubelzang, door de zegeningen van HaShem! We zijn door diepten gegaan... maar komen op de hoogte van Tsiyon...

Een bereidwillig volk - Psalm 110:3

Uw volk staat klaar op de dag dat u ten strijde trekt. NBV

Denk aan de wijze maagden – ze staan klaar, Mat. 25:10

Uw volk is een en al gewilligheid ten dage van uw heerban. NBG51

Het vernieuwde Israel is helemaal gericht op de grote Bruiloft. Psalm 45:11. Denk aan de roep van de grote menigte in Opb. 19:7:

“Laten we blij zijn en jubelen, laten we Hem de eer geven! Want de bruiloft van het Lam is gekomen en zijn bruid staat klaar.” NBV

In aansluiting wil ik met jullie naar de Binding van Yitzchaq in de Machzor voor Rosh haShanah. Maar eerst iets over Yom haKippurim.

Yom haKippurim

Bereidwillig volk: tonen we via de mo'adim – repetities van de bruiloft.

Yom haKippurim – de rabbijnen schrijven voor:

Erev YK goed eten => kracht om 't vasten te volbrengen. Wie goed eet om kracht voor 't vasten, dit geldt alsof hij 9e + 10^e gevast heeft. (Yoma 81b) Let op, geen vlees eten. S'udat mafsèket – afsluitende maaltijd.

Vasten niet ten koste van gezondheid - leven belangrijk v. doen mitzvot.

1. Niet eten + drinken; van avond tot avond, Lev. 23:32 => 25 uur.
2. Niet wassen – alleen vingers en ooghoeken
3. Niet opmaken, geen goud vanwege zonde met gouden kalf.
4. Geen leren schoeisel – geen comfort

Yom haKippurim

Schoenen: zondeval heeft alles veranderd. In begin 'ה aarde gezegend. Na de val straf => adamah vervloekt => hard werken voor vrucht + veel distels en doorns. Ook schoenen nodig.

Op YK aarde zoals in oertoestand => geen leer of polyester etc.

Pr. In Tempel geen schoenen, vgl. Moshe en Y'hoshua. Kohanim met uitspreken zegen hebben ook alleen sokken aan.

YK heeft 5 diensten waarin Amidah gezegd: avond, morgen, musaf, namiddag, N'ilat Sh'arim (closing of the gates – sluiten v/d poorten). Dit is het hoogste aantal diensten, een Yom Tov heeft 4 diensten.

We beklimmen de berg van G-d, Ps. 24:3 – spiritualiteit YK.

Vergeving YK

Het idee van vergeving begint bij Berg Sinai (Adam?! fv)

Rabbijnen: zonde gouden kalf = vreemd gaan onder chupah.

Moshe: als U niet vergeeft, wis dan mijn naam uit Boek des Levens.

Moshe: 1 Elul berg op – op 10 Tishri (YK) terug naar het volk.

T'shuvah – idee van 'ה (HaShem) voor de schepping: “Geen mens is er die niet zondigt”, 1 Kon. 8:46, Spr. 20:9, Pred. 7:20.

T'shuvah: terugkeer op juiste pad \Leftrightarrow Chet = doel missen. \Rightarrow t'shuvah = boete, inkeer, spijt hebben.

Maimon: 4 fasen

- a. erkenning fout + stoppen
- b. spijt hebben = meer dan sorry!
- c. openbare erkenning zonde!!!

Vergeving YK

T'shuvah is zeer oud idee = grootste gebod op YK

10 Yamim Nora'im – 10 ontzagwekkende dagen, tussen YT en YK.

10 dagen van T'shuvah: op YK chatimah = bezegeling (soort witwassen)

YK heeft zegen als wij Tz'dakah geven, etc. voorbereiden + t'shuvah doen; zie Jes. 58. dan zonde vergeven door 'ה.

Zonde tussen mens en mens = moeilijker, dan vergeving van 'ה! Want van mens tot mens dan moet je over je eigen schaduw springen.

12 u in Shule: bidden – je mond gebruiken.

Kol Nidré: alle geloften. Beloften moet je altijd nakomen, Num. 36.

“Bli Nèder” bij beloften in Ivrit – het is geen gelofte...

Vergeving YK

Beloften naar kind moet je altijd nakomen – kind kan niet vergeven!

Kol Nidré is in Aramees – wij willen hetzelfde zeggen als onze vaders.

Chazan + rabbijn + voorzitter met 3 rollen door Shule en dan Kol Nidré, want Bet Din (rabbinaal rechtbank) bestaat uit 3 personen.

Maranen altijd trouw gebleven aan YK en Pesach => Kol Nidré.

Viddui – zonden belijden

Viddui in 2 formules: 1 kort – alfabetisch, 2 lang – gedetailleerd.

Viddui 10 x op YK

Avinu Malkenu gebed: 'ה geen geslacht / sinds patriarchen G-d als **Vader** => vergevensgezind en barmhartig. Iemand zeer dicht bij ons.

Vergeving YK

Collectief zondebelijden in grote Viddui. We doen dit als volk – we zijn verbonden, ook in zondenbelijden.

Wij zijn Am-Kadosh => niemand zal zondigen (mamlèchet kohanim).

Malkenu: koning besliste over leven en dood. Is iemand op afstand.

N'ilah – slotgebed van YK - sluiten 1. In de nacht werd de poort van de Tempel gesloten. 2. Moment van sluiten van T'shuvah (Rashi).

Ons lot van komende jaar bezegeld op dit moment (voor hele wereld).

Slot YK-dienst: 3 zinnen: Shma / Baruch haShem / HaShem hu ha'Elohim (1 Kon. 18:39 bij Eliyahu).

Shofar met lange stoot (tekiah) geblazen = link naar Jubeljaar + Sinai.

Boodschap YK: verhouding mens tot mens op eerste plaats!

Yom haKippurim

Wij zonde belijden namens hele volk inclusief zonde van de vadersen, ook de scheuring van de 12 stammen = een wond, Jes. 30:26.

Wij in de bres – Jes. 58:12 “En die uit u voortkomen, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fundamenten, van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: die de bressen toemuurt, die de paden weder opmaakt, om te bewonen.”

Ez. 13:5 “Gij (valse profeten) zijt in de bressen niet opgetreden, noch hebt de muur toegemuurd voor het huis Israëls, om in de strijd te staan in de dag des HEEREN.”

Ez. 22:30 “Ik zocht nu een man uit hen, die de muur mocht toemuren en voor Mijn aangezicht in de bres staan voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven, maar Ik vond niemand.”

Yom haKippurim

Moshe Rabbénu stond in de bres voor het volk – Ps. 106:23

“Hij zei dat Hij hen zou wegvagen. Als Mozes, Zijn uitverkorene, niet voor Zijn aangezicht in de bres had gestaan om Zijn grimmigheid af te wenden, dan zou Hij hen te gronde gericht hebben.”

Moshe heeft 40 dagen gebeden en kwam op YK terug!

Wij moeten terug naar waar we vandaan komen, de kudde van Israel, zoals Yeshua zegt in Joh. 10:16 "Ik heb nog andere schapen, niet van deze schaapskooi, die moet Ik ook toebrengen – het zal worden: **Eén kudde, Een Herder!**"

הֵן אֶת קוֹלִי תִשְׁמַעְנָה וַיְהִי עֶדְר אֶחָד וְרוּעֵ הָאֶחָד.

Yom haKippurim

"Kol Yisrael arevim zeh ba-zeh" – Geheel Israel verantwoordelijk voor elkaar.

Zie parshe in Dt 31:12: hak'heel - הַקְהֵל : vergader het hele volk.

T'shuvah is gemeenschappelijk – denk hierbij aan “draagt elkanders lasten en vervult alzo de Torah van Mashiach.” (Gal. 6:2)

Onze teshuvah zal uitlopen op een totale terugkeer naar de kudde waar we ooit bij hoorden. (Weten we nog, de invoegstrook...)

Laat dit jaar dan een jaar van vernieuwing zijn, waarin we afscheid nemen van het 'christelijke' en ons richten op het 'Joodse'.

Om zo in de bres / scheur te staan en heling te brengen aan de hele kudde, Yehudah en Efrayim. Nu nog iets over de binding van Yitzchak.

Uit de machzor

Het verhaal van de binding van Izak is het belangrijkste verhaal van *mesirut nèfesh* (= *jezelf geven*) in de Bijbel dat de weg wijst naar de Messias. In zijn tiende en laatste beproeving, leert Abraham ons de les van *mesirut nèfesh*. Wat is zo bijzonder aan de Akeidah waardoor deze beproeving anders is dan alle andere?

Onze Wijzen verklaren dat het verhaal symbool staat voor de volledige *mesirut nèfesh* of volledige tenietdoening van het besef dat iemand heeft van de toekomstige wereld. (Avraham offerde zijn toekomst op!)

Het verhaal van de Akeidah lezen we met Rosh HaShanah om ons eraan te herinneren dat we bij de *olam hazèh* [onze werkelijkheid] en de *olam haba* [de toekomstige wereld] altijd moeten kiezen voor de laatste.

Uit de machzor

Tijdens deze tijd van het jaar worden we eraan herinnerd dat alleen volledige *mesirut nèfesh* zal leiden tot volledige verlossing.

In de volheid van de tijd ondergingen zowel Izak als Yeshua de *mesirut nèfesh* van beproeving - je leven geven. (Tot zover de machzor)

Zijn ook wij bereid chaverim, om ons leven te geven voor G-d en voor Zijn volk?

Dan gooiën we ahw onze toekomst overboord, net als Avraham Avinu toen hij zijn zoon offerde. Dit is nodig om het overblijfsel te redden.

Uit de machzor

"In de Messiaanse gemeenschap van de eerste eeuw waren veel gelovigen uit de volken ontzettend trots op de Messias die HaSjeem aan heel Israël had gegeven. Hoewel deze gelovigen mochten roemen in hun verbondenheid met Israël als zonen en dochters van Avraham (Galaten 3:29), sloten ze een desastreus verbond met Edom.

Als gevolg van dit verbond is de Messias sindsdien geofferd en gevangen in de poorten van Rome tot de tijd van volledige verlossing (Talmud Bavli, Sanhedrin 98a; Jesaja 63:1-6)."

Yeshua zit als de 'christelijke Jezus' gevangen in het christendom. Wij moeten Hem daaruit bevrijden door onze terugkeer naar de gemeente zoals die was in Hand. 2 – Joods en Echad.

Akedat Yitzchak

De profeten van Israël deden hun uiterste best om het belang van deze heilige plaats te benadrukken, met name in relatie tot de Messiaanse verlossing: ‘Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen.’ (Jes. 2:2).

Conclusie: Alles in de Bijbel draait om de Yerushalayim en de Moriah. Laten wij ons ook richten op Yerushalayim, zoals van Yeshua geschreven staat: “...Zijn aangezicht was **als reizende naar Jeruzalem**”, Luk. 9:53 SV.

Dat de *mesirut nefesh* van Avraham ook de onze zal zijn. Volledige overgave om de wil van de Vader te doen, wat het ons ook kost.

Vayélech – en hij ging.... Laten we ons volk bemoedigen gelijk Moshe!

Bar en Bat-Mitzvah onderwijs

De gelegenheid:

1 om meer te leren van het Jodendom

2 om het verschil christendom / Jodendom te leren kennen

3 om de Hebreeuwse taal te leren

Zoals gezegd: de invoegstrook van de snelweg gebruiken om deel te kunnen nemen aan het snelverkeer richting Jeruzalem.

Wanneer: dinsdagavonden om 19:30. Eerste les 5 okt.

Docenten: Galid over Jodendom, etc.
Fulp geeft Hebreeuws.

DE NIEUW TE BOUWEN TEMPEL TE JERUZALEM
IN HET 1000-JARIG
VREDERIJK

